

Tak vzpomínám jen několika málo příkladů z mnohých: Teplý velmi vhodně rekonstruuje chudobu selského lidu podle pozůstalostních inventářů a tím vlastně zužitkovává metodu i jinde osvědčenou pro poměry agrární. Pokleslost selského hospodářství dovedně líčí podle zpráv úředních komisí, nemluvě ani o cenných zprávách pro právo české (výměnek, svobodníci, katastry a p.). Logickému uspořádání, jak jsme mu zvyklí ve vědeckých pracích, nepochybně brání vypravovací způsob, jak látku Teplý podává. Ale toto zpracování jistě bude vítáno těm, kdož mají zálibu v selských dějinách, a ani obsahu Teplého díla neškodí, protože je doprovázeno obšírným rejstříkem jmenným i věcným. Ča.

Z publikací Státního úřadu statistického. Československá statistika (Pramenné dílo Stát. úřadu statistického republiky Československé) vychází v 16ti řadách, z nichž obsahují: řada I. údaje o volbách, II. o školství, III. o zahraničním obchodě, IV. o soudní statistice, V. o trestní statistice, VI. o sčítání lidu, VII. o veřejných financích, VIII. o statistice lesů, IX. o peněžnictví, X. o družstvech neúvěrných, XI. o statistice sociální, XII. o zemědělství, XIII. o statistice domů a bytů, XIV. o pohybu obyvatelstva, XV. o průmyslu, XVI. o sčítání zemědělských závodů.

V novější době vyšly v této sbírce následující publikace: Sv. 76. — Statistika elektráren v ČSR. za leta 1913 a 1919 až 1928. V části textové je stať o metodě šetření a zpracování dat (doplňena vzory dotazníků) a z největší části rozbor výsledných dat s velikým počtem menších tabulek a různých druhů přehledných diagramů. Část tuto napsal Dr. K. Malík. Část tabulková, čítající 110 stran, dělí se na dva díly: A) Všeobecná data, B) Podrobnější data o geografickém rozložení elektráren.

Svazek 77. Pohyb obyvatelstva v Československé republice v letech 1925—1927. Obsahuje v textovém úvodu vzorce sčítacích lístků, instrukce pro matriční úřady atd. a v tabulkové části výsledky definitivního zpracování statistik o přirozené změně obyvatelstva (sňatky, narození, zemřelí, legitimace nemanž. dětí, manželství soudně rozvedená, rozloučená a prohlášená za neplatná) v číslech absolutních a v přehledu i v číslech relativních. Otázky tyto jsou zpracovány z různých hledisek a kombinovány s pohlavím, věkem, povoláním, bydlištěm a pod. Dílo velmi obsáhlé a podrobné má 721 stranu.

Sv. 80. Majetek zjištěný v zemi České při uložení dávky z majetku r. 1919. Přináší jen tabulkovou část o zemi České (majetek 1. března 1914 a 1. ledna 1919 podle berních správ, majetek čsl. příslušníků v téže době podle berních správ a podle tříd povolání v číslech absolutních i poměrných), textová část bude připojena k příštímu svazku, který přinese statistiku majetku v ostatních zemích.

Sv. 81. Osev a sklizeň zemědělských plodin a ovocnictví v roce 1929 s dodatkem o včelařství v roce 1929 v republice Československé. Kniha obsahuje v části textové metodu zjišťování a způsob publikace dat osevu a sklizně zemědělských plodin v r. 1929 a pojednání o povětrnostních poměrech v rep. Československé ve vegetačním roce 1928/1929 značně podrobně dle jednotlivých měsíců zpracované Drem V. Hlaváčem. Text posledně jmenovaného pojednání je doplněn větším počtem jednobarevných kartogramů průměrných teplot, celkového množství srážek v mm, průměrné oblačnosti a pod., opět podle jednotlivých měsíců. V části tabulkové jsou otištěny výsledky statistického šetření, týkajícího se osevu a sklizně zemědělských plodin podle přirozených zemědělských krajín a výrobních oblastí a osevu a sklizně hlavních zemědělských plodin podle okresů, jakož i data o chmelařství, vinařství, pěstování tabáku a ovocnictví podle přirozených zemědělských krajín i okresů. V dodatku data o včelařství

seřazena jsou dle okresů. Část textová má 31 stranu, tabulková 125 stran.

Sv. 83. *Zahraníční obchod rep. Československé v roce 1931.* — I. díl. — Obchod speciální (část první). Obsahuje textový úvod s vyjmenováním obchodních smluv platných v r. 1931 a v části tabulkové data o dovozu a vývozu v r. 1931 podle jednotlivých čísel statistického seznamu zboží a podle zemí zásluky (resp. obchodních) a určení. V dodatku je uveden abecední seznam zboží pro statistiku zahraničního obchodu.

Sv. 84. *Zahraníční obchod rep. Československé v roce 1931.* — II. díl. — Obchod speciální (část druhá). Dílo obsahuje na 365 stranách v důkladných tabulkách údaje o speciálním dovozu a vývozu podle zemí a podle jednotlivých čísel statistického seznamu zboží, data o speciálním dovozu a vývozu podle mezinárodního bruselského názvosloví, o speciálním dovozu podle celních tříd a zemí výrobních ve srovnání se zeměmi zásluky (obchodními), o zemích výrobních ve speciálním dovozu, o dopravě po vodě a vzduchem ve speciálním dovozu a vývozu, jakož i o vráceném zboží ve speciálním obchodě.

Sv. 87. *Sčítání zemědělských závodů v rep. Československé podle stavu dne 27. května 1930.* — Díl první, obsahující údaje o půdě a zvířectvu zemědělských závodů podle velikostních skupin pro výrobní oblast řepářskou v Čechách.

V části textové, jejímž autorem je Ing. B. Tumlíř, je probrána příprava sčítání od prvních jednání ve výborech Stát. rady statistické v r. 1922 až do jednání ve výboru a podvýboru Stát. rady statistické, připravující dotazníky pro hlavní sčítání r. 1930, uvedena vyhláška předsedy vlády ze dne 23. ledna 1930, tvořící zákonný podklad sčítání, připojeny všechny tiskopisy sčítání a pojednáno o organizaci soupisu, o předmětu hlavního sčítání, o věcném obsahu sčítání, o revisi materiálu pro zpracování dat o půdě a o zvířectvu zemědělských závodů a o hospodářském zvířectvu zemědělských závodů rozříděných do 131 velikostních skupin podle celkové výměry.

Sv. 89. *Samosprávné přírážky k přímým daním v roce 1930.* V části textové pojednává Dr. J. Stehlík o metodě šetření a probírá otázku právního podkladu samosprávných přírážek. V části analytické pak rozebírá data o přírážkové základně a o přírážkovém zatížení. Tabulková část je doplněna diagramem a pěti barevnými kartogramy.

Peterka.

Dr. E. Kauder: Repetitorium der theoretischen Nationalökonomie. — Verlag J. Springer, Wien 1932. — Stran 165, cena 32 Kč. — Kniha má být nástinem a přehledem dnešního stavu vědy národohospodářské. Pojednává v I. díle o hospodářském životě a o hospodářství jako vědě, ve II. o směně, ve III. o důchodu, ve IV. o organizaci peněz, v V. o konjunkturách a v dodatku o dějinách vědy hospodářské. Díly rozděleny jsou na kapitoly, z nichž ke každé se pojí řada otázek a odpovědí z právě probrané látky. Tím je určen ráz celé knihy. Není systémem, ale pouhou studijní opakovací příručkou, třeba skvěle a přehledně vypravenou, a z tohoto hlediska je také psána. Jednotlivé kapitoly jsou vlastně souhrnem citátů z děl národohospodářských teoretiků. Je pochopitelné, že se v této německé knize opakují stále jen jména německých vědeckých autorit. V přehledu o různých směrech národohospodářských jsou jen sporé zmínky o neněmeckých národohospodářských spisovatelích. Způsobem, jímž látku podává, není kniha bez zajímavostí. Pro naše poměry však — hlavně pro účely studijní — může přicházeti v úvahu jen jako doplnění studia, zejména jako vhodná příručka opakovací.

Peterka.

Dr. R. Stucken: Die Konjunktoren im Wirtschaftsleben. — Verlag G. Fischer, Jena 1932. — Stran 180, cena 76.50 Kč. — Dílo je vlastně novým vydáním spisu téhož autora »Theorie der Konjunkturschwankungen«, vydaného v r. 1925. Ve starším spise zabývá se autor